

I

(Ψηφίσματα, συστάσεις και γνωμοδοτήσεις)

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

Προστασία του καταναλωτή: βελτίωση της εκπαίδευσης και της ενημέρωσης του καταναλωτή σε πιστωτικά και χρηματοοικονομικά θέματα

P6_TA(2008)0539

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 18ης Νοεμβρίου 2008 σχετικά με την προστασία του καταναλωτή: βελτίωση της εκπαίδευσης και της ενημέρωσης του καταναλωτή σε πιστωτικά και χρηματοοικονομικά θέματα (2007/2288(INI))

(2010/C 16 E/01)

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής της 18ης Δεκεμβρίου 2007 σχετικά με τη χρηματοοικονομική εκπαίδευση (COM(2007)0808),
 - έχοντας υπόψη την πράσινη βίβλο της Επιτροπής για τις λιανικές χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες στην ενιαία αγορά (COM(2007)0226),
 - έχοντας υπόψη τη θέση του που εγκρίθηκε σε δεύτερη ανάγνωση στις 16 Ιανουαρίου 2008 ενόψει της έκδοσης οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τις συμβάσεις πίστωσης που συνάπτονται με τους καταναλωτές και την κατάργηση της οδηγίας 87/102/ΕΟΚ ⁽¹⁾ του Συμβουλίου,
 - έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 11ης Ιουλίου 2007 σχετικά με την πολιτική για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες (2005-2010) — Λευκή Βίβλος ⁽²⁾,
 - έχοντας υπόψη το άρθρο 45 του Κανονισμού του,
 - έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Εσωτερικής Αγοράς και Προστασίας των Καταναλωτών και τη γνωμοδότηση της Επιτροπής Οικονομικών και Νομισματικών Θεμάτων (Α6-0393/2008),
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι, αφενός, οι χρηματοοικονομικές αγορές εξελίσσονται ταχέως, έχουν γίνει πολύ δυναμικές και ολοένα και πιο περίπλοκες και, αφετέρου, ότι οι κοινωνικές μεταβολές και οι αλλαγές στον τρόπο ζωής δημιουργούν την ανάγκη για υγιή διαχείριση των ιδιωτικών οικονομικών και την ανάγκη για τακτική προσαρμογή των ιδιωτικών οικονομικών προκειμένου να ανταποκρίνονται στις νέες εργασιακές και οικογενειακές συνθήκες,

⁽¹⁾ Κείμενα που εγκρίθηκαν, P6_TA(2008)0011.

⁽²⁾ ΕΕ C 175 E της 10.7.2008, σ. 392.

Τρίτη, 18 Νοεμβρίου 2008

- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι το επίπεδο των χρηματοοικονομικών γνώσεων των καταναλωτών πρέπει να αποτελεί προτεραιότητα για τους φορείς χάραξης πολιτικής τόσο σε επίπεδο κρατών μελών όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, όχι μόνο εξαιτίας των πλεονεκτημάτων που θα έχουν για τα άτομα, αλλά και εξαιτίας των πλεονεκτημάτων για την κοινωνία και την οικονομία, όπως η μείωση του προβληματικού χρέους, η αύξηση των αποταμιεύσεων, η αύξηση του ανταγωνισμού, η κατάλληλη χρήση των ασφαλιστικών προϊόντων και η δέουσα πρόβλεψη για σύνταξη,
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι μελέτες καταδεικνύουν ότι οι καταναλωτές τείνουν να υπερεκτιμούν τη γνώση τους για τις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες και πρέπει να ενημερωθούν για το ζήτημα ότι δεν διαθέτουν τόσες γνώσεις χρηματοοικονομικών θεμάτων όσες νομίζουν και για τις συνέπειες του θέματος αυτού,
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι προγράμματα χρηματοοικονομικής εκπαίδευσης υψηλής ποιότητας, με σαφείς στόχους και, κατά περίπτωση, όσο το δυνατόν πιο εξατομικευμένα, μπορούν να συμβάλουν στην αύξηση των χρηματοοικονομικών γνώσεων, καθώς δίνουν τη δυνατότητα στους καταναλωτές να επιλέγουν μετά λόγου γνώσεως, και, συνεπώς, στην αποτελεσματική λειτουργία των χρηματοπιστωτικών αγορών,
- Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι η σημασία των διασυννοριακών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών αυξάνεται συνεχώς, και ότι η Επιτροπή θα πρέπει να αναλάβει πρωτοβουλίες σε επίπεδο ΕΕ για την προώθηση διασυννοριακής και, όπου αυτό είναι αναγκαίο, συγκρίσιμης πληροφόρησης για θέματα χρηματοοικονομικής εκπαίδευσης,
- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στις εκπαιδευτικές ανάγκες των ευάλωτων καταναλωτών, καθώς και στις εκπαιδευτικές ανάγκες των νέων σε ηλικία καταναλωτών, οι οποίοι έρχονται αντιμέτωποι με αποφάσεις που θα επηρεάσουν τις οικονομικές προοπτικές τους για ολόκληρη τη ζωή τους,
- Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι έρευνες έδειξαν ότι όσοι έμαθαν τις βασικές πτυχές των προσωπικών οικονομικών σε πολύ μικρή ηλικία έχουν περισσότερες χρηματοοικονομικές γνώσεις· λαμβάνοντας υπόψη ότι η χρηματοοικονομική εκπαίδευση συνδέεται στενά με τη διδασκαλία βασικών δεξιοτήτων (μαθηματικά και ανάγνωση),
1. επιδοκιμάζει τις πρωτοβουλίες της Επιτροπής στον τομέα της χρηματοοικονομικής εκπαίδευσης των καταναλωτών, ιδίως την πρόσφατη σύσταση της ομάδας εμπειρογνομόνων για τη χρηματοοικονομική εκπαίδευση, και την πρόθεσή της να δημοσιοποιήσει στο Διαδίκτυο βάση δεδομένων για τα συστήματα χρηματοοικονομικής εκπαίδευσης και την αντιστοιχη έρευνα στην ΕΕ· είναι της άποψης ότι η εν λόγω ομάδα εμπειρογνομόνων για τη χρηματοοικονομική εκπαίδευση θα πρέπει να έχει σαφείς αρμοδιότητες και εξουσίες· προτείνει να ζητηθεί ειδικότερα από την ομάδα αυτή εμπειρογνομόνων να εξετάσει την προστιθέμενη αξία και τις βέλτιστες πρακτικές στον χώρο της χρηματοοικονομικής εκπαίδευσης στην ΕΕ και των διασυννοριακών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών·
 2. τονίζει ότι στόχος της διαπαιδαγώγησης και της ευαισθητοποίησης των καταναλωτών σε χρηματοοικονομικά και πιστωτικά θέματα είναι να βελτιωθεί η συνειδητοποίηση εκ μέρους των καταναλωτών της οικονομικής και χρηματοπιστωτικής πραγματικότητας, προκειμένου να γίνουν κατανοητές οι αναλήψεις οικονομικών υποχρεώσεων και να προληφθεί η ανάληψη περιττών κινδύνων, το υπερβολικό χρέος και ο χρηματοπιστωτικός αποκλεισμός· εκτιμά ότι οι δράσεις κατάρτισης και ενημέρωσης θα πρέπει να δώσουν στους καταναλωτές τη δυνατότητα ανεξάρτητης προσέγγισης, η οποία θα βασίζεται στη δική τους κρίση, των χρηματοπιστωτικών προϊόντων που τους προσφέρονται ή στα οποία σκοπεύουν να προσφύγουν·
 3. διαπιστώνει ότι η κρίση των ενυπόθηκων στεγαστικών δανείων υψηλού κινδύνου («subprime») αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα τόσο των κινδύνων της ανεπαρκούς ενημέρωσης των δανειοληπτών όσο και της ανεπαρκούς κατανόησης και γνώσης των εν λόγω πληροφοριών με αποτέλεσμα να μην συνειδητοποιούν επαρκώς οι καταναλωτές τους κινδύνους της αφερεγγυότητας και του υπερβολικού χρέους·
 4. υπογραμμίζει ότι οι ενδυναμωμένοι και εκπαιδευμένοι καταναλωτές συμβάλλουν στην ενίσχυση του ανταγωνισμού, της ποιότητας και της καινοτομίας στους τομείς των τραπεζικών εργασιών και των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών και υπενθυμίζει ότι οι καταρτισμένοι και σίγουροι επενδυτές μπορούν να παράσχουν πρόσθετη ρευστότητα στις κεφαλαιαγορές για επενδύσεις και ανάπτυξη·
 5. τονίζει τη σημασία της εξακρίβωσης του επιπέδου των χρηματοοικονομικών γνώσεων στα κράτη μέλη και της κατανόησης της προστιθέμενης αξίας που μπορεί να παράσχει η ΕΕ, καθώς και του καθορισμού των εκπαιδευτικών αναγκών για συγκεκριμένες ομάδες-στόχους στην κοινωνία, σύμφωνα με συνδυασμό κριτηρίων όπως η ηλικία, το εισόδημα και το επίπεδο εκπαίδευσης·

Τρίτη, 18 Νοεμβρίου 2008

6. αναγνωρίζει τον ρόλο που διαδραματίζουν οι ιδιωτικές πρωτοβουλίες, ο κλάδος των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών και οι οργανώσεις καταναλωτών στον καθορισμό των συγκεκριμένων αναγκών των ομάδων στόχων για χρηματοοικονομική εκπαίδευση, στον εντοπισμό αδυναμιών και ελλείψεων στα υφιστάμενα εκπαιδευτικά συστήματα, και στην παροχή χρηματοοικονομικών πληροφοριών στους καταναλωτές, μεταξύ άλλων με χρήση διαδικτυακών εργαλείων, πολυμέσων, εκστρατειών πληροφόρησης κ.ά... για τον χρηματοοικονομικό σχεδιασμό·

7. είναι της άποψης ότι τα προγράμματα χρηματοοικονομικής εκπαίδευσης είναι αποτελεσματικότερα όταν είναι προσαρμοσμένα στις ανάγκες συγκεκριμένων ομάδων-στόχων και, κατά περίπτωση, εξατομικευμένα· είναι, επιπλέον, της άποψης ότι όλα τα προγράμματα χρηματοοικονομικής εκπαίδευσης πρέπει να συμβάλλουν στη βελτίωση συνειδητού και πραγματιστικού χειρισμού των χρηματοοικονομικών δυνατοτήτων κάθε ατόμου· πιστεύει ότι πρέπει να εξετασθεί το ενδεχόμενο ανάπτυξης προγραμμάτων που θα βελτιώνουν τις δεξιότητες των ενηλίκων σε χρηματοοικονομικά θέματα·

8. ζητεί από την Επιτροπή, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, να αναπτύξει, σε επίπεδο ΕΕ, εκπαιδευτικά προγράμματα στον τομέα των προσωπικών οικονομικών, βάσει κοινών κανόνων και αρχών που μπορούν να προσαρμοστούν στις ανάγκες όλων των κρατών μελών και να εφαρμοστούν σε αυτά, καθορίζοντας συγκριτικά σημεία αναφοράς και προωθώντας την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών·

9. επισημαίνει ότι η χρηματοοικονομική εκπαίδευση μπορεί να συμπληρώνει αλλά δεν μπορεί να υποκαθιστά τις διατάξεις για συνεπή προστασία του καταναλωτή στη νομοθεσία για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, ούτε τη ρύθμιση και αυστηρή εποπτεία των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων·

10. αναγνωρίζει τον σημαντικό ρόλο του ιδιωτικού τομέα, και ιδίως των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, όσον αφορά την παροχή πληροφοριών για χρηματοοικονομικές υπηρεσίες στους καταναλωτές· τονίζει, ωστόσο, ότι η χρηματοοικονομική εκπαίδευση θα πρέπει να προσφέρεται κατά τρόπο δίκαιο, αμερόληπτο και διαφανή, ώστε να εξυπηρετούνται τα συμφέροντα του καταναλωτή, και ότι θα πρέπει να διακρίνεται σαφώς από τις εμπορικές συμβουλές ή τη διαφήμιση· προκειμένου να επιτευχθεί ο εν λόγω στόχος, ενθαρρύνει τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα να αναπτύξουν κώδικες δεοντολογίας για το προσωπικό τους·

11. αναγνωρίζει ότι πρέπει να επιτευχθεί μια λεπτή ισορροπία μεταξύ της παροχής στους καταναλωτές της γνώσης ότι πρέπει να προβαίνουν σε συνειδητές χρηματοοικονομικές αποφάσεις και της υπερφόρτωσης του καταναλωτή με πληροφορίες· τάσσεται υπέρ της ποιότητας έναντι της ποσότητας, για παράδειγμα υπέρ των πληροφοριών υψηλής ποιότητας που είναι προσβάσιμες, συγκεκριμένες και εύκολα κατανοητές και έχουν στόχο να βελτιώσουν την ικανότητα του καταναλωτή να προβαίνει σε συνειδητές και υπεύθυνες επιλογές·

12. θεωρεί ότι η ουσιαστική, σαφής και κατανοητή ενημέρωση, ιδίως όσον αφορά τα διαφημιστικά μηνύματα σχετικά με τα χρηματοπιστωτικά προϊόντα, είναι αναγκαία και ότι τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα πρέπει να παρέχουν επαρκείς πληροφορίες πριν από τη σύναψη των συμβάσεων, συμπεριλαμβανομένης της αυστηρής εφαρμογής των κανόνων της οδηγίας 2004/39/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21ης Απριλίου 2004 σχετικά με τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων ⁽¹⁾ και την οδηγία 2008/48/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Απριλίου 2008 σχετικά με τις συμβάσεις καταναλωτικής πίστης ⁽²⁾· καλεί την Επιτροπή να παρουσιάσει, με συνεκτικό τρόπο, συγκεκριμένες νομοθετικές προτάσεις για εναρμονισμένο σύστημα ενημέρωσης και προστασίας των καταναλωτών, ιδίως στον τομέα της ενυπόθηκης πίστης (όπως εναρμονισμένο, απλό και συγκρίσιμο ευρωπαϊκό τυποποιημένο δελτίο πληροφοριών το οποίο θα περιλαμβάνει κοινές ενδείξεις για το συνολικό ετήσιο πραγματικό επιτόκιο κλπ.)·

13. συνιστά τα συστήματα χρηματοοικονομικής εκπαίδευσης να εστιάζουν σε σημαντικές πτυχές που άπτονται του προγραμματισμού της ζωής όπως η βασική αποταμίευση, τα χρέη, η ασφάλιση και οι συντάξεις·

14. ζητεί από την Επιτροπή να συνεχίσει τις προσπάθειες για την προώθηση του διαλόγου μεταξύ των ενδιαφερομένων·

(¹) ΕΕ L 145 της 30.4.2004, σ. 1.

(²) ΕΕ L 133 της 22.5.2008, σ. 66.

Τρίτη, 18 Νοεμβρίου 2008

15. συνιστά την ενίσχυση της θέσης 17 02 02 του προϋπολογισμού για τη χρηματοδότηση δραστηριοτήτων σε επίπεδο ΕΕ με στόχο τη βελτίωση της χρηματοοικονομικής εκπαίδευσης και γνώσης των καταναλωτών· ζητεί από την Επιτροπή να συμβάλει στην αύξηση της ενημέρωσης σε επίπεδο ΕΕ μέσω της στήριξης της διοργάνωσης εθνικών και περιφερειακών συνεδρίων, σεμιναρίων, εκστρατειών στα μέσα ενημέρωσης, πρωτοβουλιών πληροφόρησης, καθώς και εκπαιδευτικών προγραμμάτων με διασυνοριακή συμμετοχή, ιδίως στον τομέα των λιανικών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών και της διαχείρισης του δανεισμού και των χρεών των νοικοκυριών·
16. ζητεί από την Επιτροπή να αναπτύξει περαιτέρω και να αναβαθμίσει το διαδικτυακό εργαλείο Dolceta και να παράσχει την εν λόγω υπηρεσία σε όλες τις επίσημες γλώσσες· συστήνει να συμπεριλάβει η Επιτροπή στον ιστότοπο του Dolceta έναν σύνδεσμο προς τη διαδικτυακή βάση δεδομένων που σκοπεύει να δημιουργήσει με τα υφιστάμενα περιφερειακά και εθνικά συστήματα χρηματοοικονομικής εκπαίδευσης· προτείνει να περιληφθούν στον ιστότοπο Dolceta σύνδεσμοι προς τους ιστότοπους δημόσιων και ιδιωτικών φορέων που δραστηριοποιούνται στον τομέα της χρηματοοικονομικής εκπαίδευσης, οι οποίοι θα παρουσιάζονται ανά χώρα·
17. ζητεί από την Επιτροπή να συμπεριλάβει δείκτες για τη διαθεσιμότητα και την ποιότητα της χρηματοοικονομικής εκπαίδευσης στον πίνακα αποτελεσμάτων για τους καταναλωτές·
18. ζητεί από την Επιτροπή να οργανώσει ενημερωτικές εκστρατείες προκειμένου να αυξήσει την επίγνωση των καταναλωτών για τα δικαιώματά τους δυνάμει της νομοθεσίας της ΕΕ στη σφαίρα της παροχής χρηματοοικονομικών υπηρεσιών·
19. τονίζει την ανάγκη να διεξάγουν τα κράτη μέλη με την υποστήριξη της Επιτροπής, ανά τακτά χρονικά διαστήματα, έρευνες με την συμμετοχή των διάφορων κοινωνικών και πληθυσμιακών κατηγοριών των κρατών μελών, σχετικά με το τρέχον επίπεδο χρηματοοικονομικής συνειδητοποίησης εκ μέρους των πολιτών, για να προσδιοριστούν τα ζητήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν κατά προτεραιότητα, έτσι ώστε να υπάρξει εύστοχη, έγκαιρη και αποτελεσματική εφαρμογή των υποστηρικτικών προγραμμάτων χρηματοπιστωτικής εκπαίδευσης για τους πολίτες·
20. ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να συμπεριλάβουν τη χρηματοοικονομική εκπαίδευση στο σχολικό πρόγραμμα της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που καταρτίζουν οι αρμόδιοι φορείς, σχεδιασμένη εις τρόπον ώστε να αναπτύσσει τις δεξιότητες που απαιτούνται στην καθημερινή ζωή, και να διοργανώσουν τη συστηματική κατάρτιση των εκπαιδευτικών στο αντικείμενο αυτό·
21. τονίζει ότι χρειάζεται διαρκής και αμφίδρομη εκπαιδευτική διαδικασία και για τις δύο πλευρές, δηλαδή τους παρόχους χρηματοοικονομικών συμβουλών και τους καταναλωτές, ώστε να παρέχεται ακριβής πληροφόρηση που να συμβαδίζει με τις τελευταίες εξελίξεις στον κλάδο των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών·
22. είναι της άποψης ότι τα φαινόμενα συνέργειας μεταξύ των διαφορετικών εκπαιδευτικών οργανισμών δεν αξιοποιούνται επαρκώς· ζητεί, συνεπώς, από τα κράτη μέλη να δημιουργήσουν δίκτυο για τη χρηματοοικονομική εκπαίδευση, στο οποίο θα συμμετέχουν τόσο ο δημόσιος όσο και ο ιδιωτικός τομέας, και να ενθαρρύνουν τη συνεργασία και τον διάλογο μεταξύ όλων των ενδιαφερομένων·
23. ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να δώσουν ιδιαίτερη προσοχή στις εκπαιδευτικές ανάγκες των συνταξιούχων και των προσώπων που βρίσκονται στο τέλος της επαγγελματικής τους σταδιοδρομίας και μπορεί να απειλούνται με χρηματοοικονομικό αποκλεισμό, καθώς και των νέων ανθρώπων που ξεκινούν την επαγγελματική τους σταδιοδρομία και έρχονται αντιμέτωποι με την πρόκληση να αποφασίσουν πώς θα αξιοποιήσουν κατάλληλα το νέο τους εισόδημα·
24. καλεί τα κράτη μέλη να συστήσουν προγράμματα κατάρτισης επί οικονομικών θεμάτων και θεμάτων χρηματοοικονομικών υπηρεσιών για κοινωνικούς λειτουργούς, καθώς αυτοί βρίσκονται σε επαφή με άτομα που κινδυνεύουν να πληγούν από τη φτώχεια ή τα υπέρογκα χρέη·
25. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή και στις κυβερνήσεις των κρατών μελών·